

REPUBLIKA CRNA GORA
MINISTARSTVO POLJOPRIVREDE,
ŠUMARSTVA I VODOPRIVREDE

amis

BILTEN

42 – 2006 Živa stoka

AGRARNI MARKETIŠKI INFORMACIONI SISTEM
CRNE GORE

13. decembar 2006. Vol. 1, Broj 42 Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede Crne Gore www.minpolj.vlada.cg.yu
www.amiscg.org

Ponuda na stočnim pijacama	2
Pregled cijena žive stoke	3-7
Suzbijanje metiljavosti	8

PONUDA NA STOČNIM PIJACAMA

Najslabija ponuda u toku prethodne nedjelje je, kao i do sada, bila na stočnoj pijaci u Pljevljima. Na ovoj pijaci je u prodaji bilo samo pet kategorija stoke (telad, junad, krave za klanje, smeđe junice i smeđe krave).

Generalno slaba ponuda je primjetna kod simentalskih junadi (do i preko 300 kg), simentalskih krava za klanje i koza za klanje. U toku prethodne nedjelje slabu

ponudu imamo i kod priplodnih grla goveda. Simentalske rase čak nije bilo ni u kategoriji junica ni krava.

Značajniji pad cijena u toku prethodne nedjelje bilježimo kod jaradi čija je prosječna cijena po kg žive mjere sa 2,33 pala na 2,15€ (-0,16€). Porast cijene bilježimo kod simentalskih teladi sa 2,5 na 2,77€ (+0,27€) i rast cijene šilježadi sa 2€ na 2,1€ (+0,1€).

REPUBLIKA CRNA GORA
MINISTARSTVO POLJOPRIVREDE,
ŠUMARSTVA I VODOPRIVREDE

IZVJEŠTAJ O CIJENAMA ŽIVE STOKE

Datum prikupljanja podataka: 7. – 13. 12. 2006. godine
Izveštaj sastavila: Služba za selekciju stoke RCG

	Stoka Rasa jm	Bar Stočna pijaca	Berane Stočna pijaca	Bijelo Polje Stočna pijaca	Nikšić Stočna pijaca	Pljevlja Stočna pijaca	Podgorica Stočna pijaca	Crna Gora
1	Telad 80-160 kg SIM kg	~	2.50 (2.50-2.50)	2.80 (2.70-3.00)	~	~	3.00 (2.90-3.00)	2.77 (2.70-2.83)
2	Telad 80-160 kg kg	2.80 (2.60-2.80)	2.40 (2.20-2.50)	2.30 (2.20-2.50)	2.70 (2.60-3.00)	2.50 (2.30-2.60)	3.00 (2.80-3.00)	2.62 (2.45-2.73)
3	Junad do 300 kg SIM kg	~	~	~	~	~	2.00 (1.80-2.20)	2.00 (1.80-2.20)
4	Junad do 300 kg kg	~	~	1.60 (1.50-1.70)	1.80 (1.70-1.90)	1.60 (1.60-1.70)	1.90 (1.80-2.20)	1.73 (1.65-1.88)
5	Junad preko 300 kg SIM kg	~	~	~	~	~	1.70 (1.60-1.80)	1.70 (1.60-1.80)
6	Junad preko 300 kg kg	1.60 (1.50-1.70)	1.50 (1.50-1.50)	1.60 (1.50-1.70)	1.55 (1.50-1.70)	~	1.60 (1.50-1.70)	1.57 (1.50-1.66)
7	Krave za klanje SIM kg	~	1.20 (1.00-1.20)	~	~	~	~	1.20 (1.00-1.20)
8	Krave za klanje kg	0.90 (0.80-1.10)	1.00 (0.90-1.00)	1.00 (0.80-1.10)	0.70 (0.60-1.10)	1.10 (0.90-1.30)	0.80 (0.60-1.10)	0.92 (0.77-1.12)
9	Prasad kg	2.50 (2.50-2.50)	2.50 (2.50-2.50)	3.00 (2.70-3.50)	2.50 (2.20-2.80)	~	2.50 (2.30-2.60)	2.60 (2.44-2.78)
10	Svinje tovljenici kg	2.00 (1.90-2.00)	~	~	2.00 (2.00-2.00)	~	1.90 (1.80-2.00)	1.97 (1.90-2.00)
11	Jagnjad kg	2.40 (2.30-2.50)	2.00 (2.00-2.00)	~	2.40 (2.20-2.50)	~	~	2.27 (2.17-2.33)
12	Šilježad kg	~	~	2.00 (1.90-2.05)	~	~	2.20 (2.10-2.20)	2.10 (2.00-2.13)
13	Ovce za klanje kg	~	~	1.35 (1.30-1.50)	1.70 (1.50-2.00)	~	1.80 (1.60-2.00)	1.62 (1.47-1.83)
14	Ovnovi kg	~	~	~	2.00 (1.90-2.20)	~	2.10 (1.80-2.40)	2.05 (1.85-2.30)
15	Jarad kg	2.40 (2.40-2.40)	2.00 (2.00-2.00)	1.70 (1.60-1.75)	2.50 (2.50-2.50)	~	~	2.15 (2.13-2.16)
16	Koze za klanje kg	~	~	1.60 (1.50-1.70)	~	~	~	1.60 (1.50-1.70)

	Stoka Rasa jm	Bar Stočna pijaca	Berane Stočna pijaca	Bijelo Polje Stočna pijaca	Nikšić Stočna pijaca	Pljevlja Stočna pijaca	Podgorica Stočna pijaca	Crna Gora
17	Priplodne ovce grlo	~	100.00 (90.00-100.00)	~	100.00 (90.00-110.00)	~	90.00 (90.00-140.00)	96.67 (90.00-116.67)
18	Priplodne koze grlo	70.00 (70.00-70.00)	60.00 (50.00-60.00)	~	70.00 (60.00-80.00)	~	60.00 (50.00-80.00)	65.00 (57.50-72.50)
19	Priplodne junice HF grlo	~	~	~	1,100.00 (800.00-1,200.00)	~	~	1,100.00 (800.00-1,200.00)
20	Priplodne junice Smeđa grlo	~	~	750.00 (600.00-900.00)	~	900.00 (700.00-1,000.00)	~	825.00 (650.00-950.00)
21	Priplodne junice Melez grlo	~	~	500.00 (400.00-600.00)	~	~	~	500.00 (400.00-600.00)
22	Priplodne krave HF grlo	~	~	~	1,100.00 (900.00-1,300.00)	~	900.00 (800.00-1,200.00)	1,000.00 (850.00-1,250.00)
23	Priplodne krave Smeđa grlo	~	~	~	~	900.00 (850.00-1,000.00)	~	900.00 (850.00-1,000.00)
24	Priplodne krave Melez grlo	~	700.00 (600.00-1,000.00)	600.00 (500.00-700.00)	600.00 (400.00-800.00)	~	700.00 (600.00-900.00)	650.00 (525.00-850.00)

*Kvalitet proizvoda je dobar ukoliko drugačije nije naznačeno

Cene žive stoke - stočne pijace u Srbiji za period 4-10.12.2006. godine

Jedinica mere	din/kg	Težina/ uzrast	Rasa	Centralna Srbija										Vojvodina							Dominantna cena Srbija	
				Beograd	Obrenovac	Čačak	Kragujevac	Kraljevo	Loznica	Niš - Beljin	Pirot	Požarevac	Smederevo	Osipaonica	Vranje	Zaječar	Kikinda	Novi Sad	Pančevo	Sombor		S.Mitrovica
Dviske			sve	130	---	130	140	160	---	---	---	---	120	---	---	---	---	110	---	---	130	
Jagnjad			sve	160	165	170	160	180	170	---	160	180	185	190	---	180	180	170	165	180	160	180
Jarići			sve	---	---	120	150	150	---	---	140	140	160	---	---	---	170	150	130	---	---	150
Junad		do 300 kg	HL	---	---	120	---	---	---	---	---	---	---	---	---	125	---	---	130	---	---	---
Junad		do 300 kg	SM	150	---	130	136	---	140	---	130	---	130	140	---	130	---	---	150	---	---	130
Junad		>480 kg	sve	140	140	130	136	130	130	---	---	---	125	135	---	145	---	135	130	---	130	130
Koze			sve	---	---	80	80	100	80	---	70	---	75	65	---	---	80	70	70	---	---	80
Krave za klanje			HL	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	80	---	---	75	---	---	---
Krave za klanje			SM	85	90	90	100	80	80	---	90	---	80	85	---	85	---	75	90	---	---	90
Krmače za klanje		>130 kg	sve	80	70	80	75	65	80	---	70	70	---	80	---	---	---	65	55	---	60	80
Ovca			sve	110	100	100	100	120	100	---	110	120	85	90	---	90	90	90	90	---	---	90
Ovnovi za priplod			sve	140	110	120	140	150	---	---	---	---	130	110	120	---	---	---	150	---	---	140
Prasad do 15 kg			sve	120	100	90	---	120	120	---	95	100	120	120	---	140	130	110	140	---	120	120
Prasad do 25 kg			sve	110	100	90	90	110	110	---	80	100	120	120	---	125	120	110	130	100	120	110
Priplodne junice			sve	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---
Priplodne krave			HL	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	130	---	---	---
Priplodne krave (din/grlu)			SM	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	140	---	---	---	---	130	---	---	---
Šilježad			sve	130	---	150	---	---	130	---	155	150	---	---	---	---	150	150	160	---	130	150
Telad		80-160 kg	HL	---	---	190	---	---	---	---	---	---	---	---	---	165	200	---	190	---	---	---
Telad		80-160 kg	SM	270	250	260	250	230	250	---	210	---	225	235	---	185	250	250	280	---	---	250
Tovljenici		80-130 kg	sve	85	90	90	90	85	90	---	90	80	110	90	---	90	90	80	85	---	85	90
Tovljenici		>130 kg	sve	80	---	80	80	75	80	---	80	75	100	80	---	80	80	70	70	---	75	80

Cijene su izražene u dinarima. (1Euro = 79 dinara)

Izvor: STIPPS

Prikaz cijena (kn/kg) za grupu proizvoda - stoka,meso i prerađevine-stočni sajam

Prices for product group

u razdoblju od 27-11-2006 do 03-12-2006 (48.tj. 2006. god.)

uspoređeno s razdobljem od 13-11-2006 do 19-11-2006 (46.tj. 2006. god.)

Proizvod	Tip	Hrvatska	Podatak
		Cijena	Razl.
tele simental (80-160 kg)-calf .	1.Min	20.00	0.00
	2.Max	27.00	1.00
	Prosjek	23.41	-0.20
tele holstajn (80-160kg)-calf .	1.Min	22.00	4.00
	2.Max	23.00	0.00
	Prosjek	22.50	1.94
junica simental (za klanje)-heifer .	1.Min	10.00	0.00
	2.Max	13.00	0.00
	Prosjek	10.97	-0.49
junica holstajn (za klanje)-heifer .	1.Min	10.00	0.00
	2.Max	11.00	1.00
	Prosjek	10.50	0.50
bik simental (>450kg)-beef .	1.Min	11.00	0.00
	2.Max	16.00	1.00
	Prosjek	12.20	0.03
bik holstajn (300-450 kg)-beef .	1.Min	11.00	0.00
	2.Max	11.00	-1.00
	Prosjek	11.00	-0.50
krava simental (za klanje)-cow .	1.Min	4.00	0.00
	2.Max	10.00	0.00
	Prosjek	6.00	-0.23
odojak (25-35 kg)-piglets .	1.Min	8.00	-2.00
	2.Max	20.00	0.00
	Prosjek	12.31	0.67
svinja (80-120 kg)-swine .	1.Min	9.00	0.00
	2.Max	16.00	0.00
	Prosjek	10.73	0.02
krmača (za klanje)-sow .	1.Min	6.00	1.00
	2.Max	10.00	0.00
	Prosjek	8.43	0.67
janjad-lambs .	1.Min	18.00	0.00
	2.Max	32.00	0.00
	Prosjek	23.91	0.85
ovca (za klanje)-sheep .	1.Min	8.00	0.00
	2.Max	10.00	0.00
	Prosjek	9.00	0.52
jare-kid goat .	1.Min	18.00	----
	2.Max	18.00	----
	Prosjek	18.00	----
konj-hors .	1.Min	11.00	0.00
	2.Max	12.00	1.00
	Prosjek	11.50	0.50

Izvor: TISUP

Cijene su izražene u kunama. (1Euro = 7,3 Kuna)

COMMISSION EUROPEENNE

Direction générale de l'Agriculture

D2. Viandes bovine, porcine, ovine et aviculture

CENE STOKE ZA KLANJE U EU

Datum

CENE NA TRŽIŠTU

ZEMLJE ČLANICE

od : 27.11.06

do : 03.12.06

PRIX DE MARCHÉ - ETATS MEMBRES

MARKET PRICES - MEMBER STATES

(EURO/100kg P.C/DW)	BE	CZ	DK	DE	EE	GR	ES	FR	IE	IT	CY	LV	LT	LU	HU	MT	NL	AT	PL	PT	SI	SK	FI	SE	UK	EU	Promena poslednj	
Junad U2	325.84	275.49	334.97	313.84		417.58	373.62	349.00	290.34	364.60				340.60			350.08	319.77	243.35	377.30	305.85	263.83		295.73	308.55	352.38	-154	
Junad U3	301.17	268.20	338.86	310.80		397.28	370.61	335.00	293.96	360.03		164.88		342.31			337.32	320.38	252.13	373.80	298.71			295.62	308.84	340.19	2.05	
Junad R2	284.43	272.13	313.64	308.18		394.02	406.32	319.00	281.93	321.11		162.01	217.39	314.20			290.62	311.93	243.57	371.00	289.68	271.05	312.29	286.45	292.78	323.92	-199	
Junad R3	264.49	266.09	319.40	302.78		404.67	334.13	312.00	286.88	324.07		179.60	220.09	320.17		366.88	298.48	312.65	246.66	372.20	288.46	264.78	309.58	287.66	297.98	311.93	0.24	
Junad O2	244.69	251.81	284.39	266.99	190.90	384.25	290.44	287.00	268.74	287.93	282.01	164.71	220.80	277.20	257.87		366.88	258.27	289.43	238.30	361.70	283.36	261.72	261.97	270.21	272.16	274.32	0.27
Junad O3	228.10	252.77	276.61	267.71	176.01	378.71	326.74	282.00	269.57	273.13	282.01	170.99	221.91	259.70		366.88	261.96	294.69	240.34	360.30	274.72	264.72	267.60	276.61	281.17	280.27	-0.37	
Junad	290.95	267.43	288.68	294.53	190.13	393.21	355.23	319.65	285.00	344.69	282.01	166.46	220.79	326.50	257.87	366.88	289.52	316.31	242.60	369.90	290.93	267.35	267.11	279.31	289.25	317.48	-0.20	
Bikovi R3		260.31	195.86	266.93				254.00	216.97								269.40	243.43		266.17					262.58		255.69	-2.98
Bikovi		260.31	195.86	266.93				254.00	216.97								269.40	243.43		266.17					262.58		255.69	-2.98
Goveda U2								349.00	284.63									336.37							314.12	316.23	-3.32	
Goveda U3								349.00	285.51									329.99							317.32	321.25	-0.68	
Goveda U4								328.00	285.73									297.00							314.75	306.80	-0.61	
Goveda R3				279.48				321.00	279.66					316.56				316.92						283.13	309.35	299.78	-0.80	
Goveda R4			284.53					305.00	280.21									292.82						271.31	309.62	297.94	-0.49	
Goveda O3			273.12	251.80	165.40			267.00	269.31			179.15		264.21				290.16						274.63	293.77	276.78	-2.27	
Goveda O4								261.00	269.62															261.70	299.39	285.05	-1.35	
Goveda			274.04	257.28	165.40			300.15	276.16					292.06				320.01						273.26	305.31	293.25	-1.10	
Krave R2	256.05							316.00	220.13						197.46	252.41		195.68			160.46				228.72	260.96	-3.67	
Krave R3	245.72	203.62	253.27	244.89		176.00	200.64	319.00	236.37	229.08				309.09	160.62		235.06	231.49	195.63	211.00	162.34	166.62		262.81	225.01	268.63	-3.59	
Krave R4		199.44	243.61	246.09			277.22	304.00	235.74						169.52		231.82	232.74	198.67		168.24	178.31		244.03	220.09	241.82	-0.46	
Krave O2	224.48	182.87	206.32	217.02	127.89	167.59	165.29	254.00	214.65	190.74		127.01	138.66	253.70	191.62		205.00	198.10	178.63	200.20	147.75	174.24	210.62	244.91	192.04	208.99	-1.30	
Krave O3	217.78	178.23	224.83	226.60	126.16	167.38	164.67	259.00	223.05	200.47		135.02	138.88	242.65	167.37		216.09	205.80	164.89	188.30	165.16	179.17	190.49	252.31	201.49	226.62	-2.13	
Krave O4	210.41	181.73	225.37	231.78	124.56	134.12	164.71	250.00	226.66			131.75	142.33		164.05		220.22	214.08	168.64		176.17	173.87	241.60	202.48	213.60	213.60	-0.18	
Krave P2	186.22	148.62	164.87	172.37	121.11	119.01	160.55	207.00	176.80	164.98	167.44	113.92	133.99	200.00	165.87		176.89	179.37	168.83	161.20	83.89	169.88	160.37	206.36	143.66	173.96	-2.42	
Krave P3	174.59	142.19	191.83	167.66	121.43	87.59	169.05	233.00	211.91	179.53	167.44	123.30	142.18	221.77	160.28		195.29	165.61	168.80		90.27	143.93	167.77	232.21	171.62	203.16	-3.93	
Krave	217.80	185.65	196.42	219.78	123.31	161.52	160.21	262.26	216.84	162.37	167.44	125.56	137.28	256.92	162.07	252.41	209.80	212.85	165.17	165.54	164.15	175.51	166.20	235.30	167.27	219.55	-2.37	
Junice U2	330.00		301.30	305.36			359.22	396.00	290.16	414.26				356.80		293.50		285.63		372.30		160.22		292.52	316.53	377.35	167	
Junice U3	311.00	217.16	320.61	293.49			363.08	391.00	291.01	404.90								288.92	206.65		302.44			296.39	316.08	365.56	0.09	
Junice R2	267.00	212.52	269.77	291.81		390.96	344.21	338.00	282.14	377.70				334.60			195.92	267.19	195.74	366.40	281.00	202.48		274.16	313.57	334.10	2.54	
Junice R3	252.00	211.23	305.05	285.56		387.00	351.85	339.00	284.26	385.15			167.61	327.71			211.93	269.41	204.32		283.63	202.62		282.36	311.03	314.02	-0.16	
Junice R4		206.19	299.95	275.54			278.80	317.00	284.00			164.81	166.98				226.53	262.99	206.58		207.20			269.54	309.70	293.11	-0.75	
Junice O2		190.87	230.73	227.54	178.25	377.14	290.17	261.00	267.74	244.08		137.21	161.72	256.70	191.43		227.81	165.94	348.20	251.02	179.14	230.04	238.50	280.10	245.78	245.78	0.95	
Junice O3		192.05	259.44	230.80	176.01	356.92	293.33	276.00	271.75	245.12	242.22	110.04	167.61	234.12	197.38		234.39	201.42		248.46	191.20	229.21	260.27	297.56	251.23	251.23	-0.24	
Junice O4		173.16	253.40	232.60	175.25		270.00	269.00	271.75		242.22	125.00	163.71		195.80		233.53	208.42		191.22		203.26	259.82	299.23	274.89	274.89	-0.46	
Junice	292.58	204.80	275.14	263.57	177.25	375.29	346.87	347.69	279.58	387.31	242.22	139.93	166.45	309.83	195.45	293.50	210.73	270.36	201.65	365.12	270.52	194.24	221.84	263.79	304.92	310.98	0.25	
Polutke	243.51	226.33	247.75	259.16	169.24	353.23	325.14	289.95	265.92	324.13	236.68	146.36	160.75	292.92	201.71	316.94	216.38	274.85	212.55	325.04	247.14	203.87	225.90	259.92	286.27	280.26	-0.98	
Promena poslednje nedelje	-0.16	0.23	-0.64	-0.19	-1.21	-0.25	1.49	-4.31	-1.77	-0.70	-0.08	2.69	8.19	0.00	5.96		-1.11	-0.66	0.76	2.56	5.35	-3.74	-1.12	0.13	-0.29	-0.98		

SUZBIJANJE METILJAVOSTI

Metiljavost je najviše raširena parazitska bolest goveda, ovaca i koza. Od nje najčešće obolijevaju životinje koje se napasaju na vlažnim i močvarnim pašnjacima. Osim toga, do oboljenja može doći i pri napajanju stoke vodom u kojoj ima uzročnika oboljenja ili pri stajskoj ishrani ako se životinje hrane zelenom hranom ili nedovoljno osušenim sijenom, odnosno hranom koja potiče sa područja zaraženog metiljom. Ova parazitska bolest se najčešće javlja krajem ljeta i u jesen, ali to ne znači da do nje ne može doći u bilo koje godišnje doba.

Ovu bolest izaziva prazit veliki i mali metilj prodiranjem u organizam životinje. Ona nanosi velike štete govedarstvu, ovčarstvu i kozarstvu. Možemo razlikovati dva toka bolesti, nagli (akutni) i lagani (hronični). Nagli tok je rjeđi ali su zato znaci bolesti znatno uočljiviji. U ovom toku bolesti dolazi do nagle malaksalosti gubitka apetita i povišene temperature. Ona je mnogo opasnija i završava se uginućem, kao posljedica velikog oštećenja jetre oboljele životinje. Kod drugog oblika oboljenja tj. Laganog (hroničnog), koji je mnogo dugotrajniji pojavljuju se crijevne upale sa teškim prolivima, apetit je promjenljiv čas dobar čas slabiji, dolazi do postepenog mršavljenja i što je za proizvođače mlijeka važnije, opada proizvodnja mlijeka za 20%.

U početku bolesti, tim prije ako životinja nije napadnuta velikim brojem metilja, ovi znaci nijesu jako uočljivi, te stočar ne primećuje da mu goveda bez vidljivih razloga ne napreduju, mada ih dobro hrani. Uzročnik ove opake bolesti je parazit veliki metilj (*Fasciola hepatica*). Ovaj parazit je pljosnatog listolikog oblika dužine 1 do 3 cm, sivoružičaste boje.

Da bi se stočari uspješnije suprostavili ovoj bolesti potrebno je da upoznaju razvojni ciklus ovog parazita.

1. Parazit živi u jetri životinje i polaže veliki broj jaja u žučne kanale koja preko crijeva balegom dospijeva u spoljnu sredinu (pašnjak).
2. Po dolasku u spoljnu sredinu, pod povoljnim uslovima (toplota i vlaga) u njima se za 8-30 dana razvija zametak koji poslije otvaranja jajeta dospijeva do svog

prelaznog domaćina barskog pužića koji za razvoj metilja ima presudan značaj.

3. Od jednog zametka koji je dospio u tijelo puža može da se razvije na destine i stotine novih. Poslije izvjesnog vremena iz puža izlaze razvijeni zameci.
4. Razvijeni zameci sastoje se iz okruglastog tijela i dugog repića koji ima služi za kretanje. Ove larve koje su sada infektivne za životinju pojavljuju se krajem avgusta, septembra a najviše ih je u oktobru.
5. Životinja napasujući se na vlažnim i močvarnim pašnjacima zarazi se metiljom.
6. Kada metacerkarija metilja dospije u životinju djelovanjem želudačnih sokova osloboda se njena opna i ona prolazeći kroz zidove crijeva dospijeva do jetre a odatle u žučne kanale. I za dva mjeseca postaje zreli metilj.

Analizom razvojnog kruga velikog metilja dolazimo do zaključka da je njegova ključna karika barski puž, čijim se uklanjanjem može prekinut razvojni ciklus metilja.

Suzbijanje barskog puža može se potići melioracijom isušivanjem pašnjaka ili tretiranjem modrom galicom. Nekoliko kilograma modre galice treba usitniti i pomiješati sa pijeskom i tu mješavinu baciti u barske vode pored pašnjaka čime se postiže uništavanje puža.

Za uspješno suzbijanje metilja travu sa sumnjivih pašnjaka treba dobro osušiti i osušeno sijeno davati tek nakon 6 mjeseci ili silirati a nikako ne davati zelenu. Stoku ne treba napajati sa zaraženih bara.

Stoku sa zaraženih područja treba liječiti dva puta godišnje. Prvo liječenje treba obaviti u novembru ili decembru. Drugo liječenje treba sprovesti u proljeće prije izгона na pašu.

Ljekovima se suzbije do 98% metilja. Učinak ljekova je bolji kod mladih životinja. Kod davanja ljekova meso nije za ljudsku upotrebu nekoliko dana i toga se strogo treba pridržavati. Međutim prije upotrebe ljekova neophodno je konsultovati se sa veterinarom koji će odrediti lijek i dozu prema situaciji, nikako to ne raditi na svoju ruku jer može da prouzrokuje veću štetu nego da životinja nije liječena.